

Vše o zápisu do 1. tříd

Mgr. Jaromíra Bednářová

Děkuji za stažení tohoto ebooku.

Jmenuji se Jaromíra Bednářová
a jsem učitelka na 1. stupni ZŠ.
Na mém webu

www.skolazvesela.cz

najdete rady, tipy a náměty, jak přežít
školní docházku svých dětí s úsměvem.

Zápisu do 1. tříd jsme se účastnila nejen coby učitelka, ale také jsem zápis zažila
řekněme z druhé stránky - to když jsem šla k zápisu se svými dcerami.

V tomto ebooku se mrkneme na:

- nejčastější dotazy rodičů předškoláků
- jak vlastně celý zápis probíhá
- na co vše se paní učitelky u zápisu zaměřují

- Tento ebook je mým autorským dílem. Jakékoli šíření nebo poskytování třetím osobám bez souhlasu autorky je zakázáno. Není dovoleno kopírovat jeho části na webové stránky, publikovat jej, či jinak upravovat bez souhlasu autorky.

Děkuji za pochopení a respektování tohoto prohlášení.

- Veškeré informace obsaženy v ebooku vychází z mých zkušeností učitelky ZŠ a jak s nimi naložíte, je zcela na vás. 😊 Veškeré úspěchy či neúspěchy plynoucí z toho, jak tyto poznatky využijete, leží tedy pouze na vašich bedrech..

Nejčastější dotazy

Od roku 2017 nastala u zápisů do 1. tříd změna:

Zápisy se přesunuly z ledna na duben. **Zápisy nyní tedy probíhají v termínu od 1. do 30. dubna.**

K zápisu tak jdou děti lépe připravené, jelikož každý další týden přípravy je na předškolácích znát. Ale pozor – pokud při zápisu zjistíte, že vaše dítě v něčem plave a budete potřebovat něco dopilovat – budete mít čas pouze 4 měsíce. Je proto vhodnější začít vše tak nějak dopilovávat už teď – ať už samostatnost, výslovnost, poznávání barev atd.

A teď už mrkneme na nejčastější dotazy:

Musíme na zápis na spádovou školu?

Nemusíte. Školy však před zápisem dostávají seznamy dětí, které mají trvalé bydliště v jejich spádové oblasti. Tímto je hlídána povinná školní docházka. Proto vás ze spádové školy obešlou a na zápis pozvou. Pokud však víte, že na spádovou školu jít na zápis nechcete, stačí tuto skutečnost telefonicky oznámit vedení školy. Pokud je dítě přijato na jinou než spádovou školu, oznámí ředitel této školy tuto skutečnost řediteli školy spádové, a to nejpozději do konce května kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku. (Opět z důvodu kontroly povinné školní docházky.)

Můžeme na zápis do dvou či více škol?

Můžete. Školský zákon toto nijak výslovně nezakazuje a rodiče toho většinou využívají v případě, kdy zvažují nástup svého potomka do nějaké prestižní školy, kde je možné, že dítě nepřijmou.

Jakmile však obdržíte rozhodnutí o přijetí na vámi vybranou školu, oznamte neprodleně tuto skutečnost škole, kde jste na zápisu také byli a nyní již víte, že tam vaše děti nenastoupí.

Musí být dítě do školy přijato?

Ano. Pokud zákonný zástupce dítěte nepožádá o odklad školní docházky, je jediným rozhodujícím kritériem k přijetí věk dítěte. Nerozlišují se jeho schopnosti a dovednosti. Škola sama nemůže na základě výsledku jakýchkoli zjišťování znemožnit zahájení povinné školní docházky.

Pozor: Toto se týká tzv. spádových škol. V zákoně zní tato věta takto: *Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území.* Nezkoušejte proto tímto argumentovat na výběrové základní škole na druhé straně města. U dětí, které nemají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu, může ředitel školy rozhodnout o nepřijetí dětí nejen z kapacitních důvodů, ale také z důvodu nesplnění kritérií jím stanovených k přijetí. Lidově řečeno – pokud nejste spádoví pro vaši vybranou školu, nemusí tam vaše dítě být přijato.

Musí dítě umět u zápisu čísla a písmena?

Tak s tímto dotazem se poslední roky roztrhl pytel.

Stále ale platí, že naučit děti číst, psát a počítat je úkolem paní učitelky v 1. třídě, takže nic z toho žádné dítě dopředu znát nemusí. Osobně s myslím, že ten humbuk posledních let, že budoucí prvňáčci musí poznat všechna písmenka a číslice už při zápisu, vznikl tak trochu způsobem – jedna paní povídala. Když nějaká maminka napíše někam do diskuzního fóra, že jejího dítěte se učitelky ptaly na písmenka, má sice pravdu, ale velmi rychle se z toho může stát šířící se tvrzení, že se od předškoláka vyžaduje znalost pomalu celé abecedy.

Proč se tedy paní učitelky na písmenka a číslice ptají?

Určitě ne proto, aby je z té abecedy zkoušely. Pomocí rozhovoru se snaží zjistit, jak dítě reaguje na otázku – zda bez problémů odpoví, že neví, nebo vystrašeně kouká na maminku. To je to, co učitel potřebuje zjistit. [Znalost písmenek](#) je tedy nepodstatná a před nástupem do školy je děti opravdu nemusí znát.

A stejné je to i s matematikou. V ní je tím základem, který se dětem vyplatí před nástupem do školy znát, jen to - kolik je více, méně, málo, hodně apod. Naprosto dostačující je znalost číslic do 5.

Jak požádat o odklad?

Rodiče jako zákonní zástupci dítěte (nebo jiné osoby, které mají dítě v péči) mají povinnost přihlásit dítě k základní školní docházce. Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhlo šesti let. To znamená, že dítě, které dosáhne šesti let v době od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021, se musí od 1. 9. 2021 účastnit povinné školní docházky. V jiném případě musí rodič **požádat o odklad školní docházky**.

Pokud tedy bude dítě mít 1. 9. už 6 let, a přesto chcete odklad, musíte o to písemně požádat ředitele příslušné spádové školy. Formulář „**Žádost o odklad povinné školní docházky**“ si můžete buď stáhnout předem na školním webu, nebo jej vyplníte na místě, tedy po příchodu na zápis.

Žádost musíte dodat v době zápisu, ne později. Dále musíte doložit i doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Toto vše buď již můžete mít na zápisu s sebou, nebo doložíte později, ovšem pozor – musíte doložit do termínu, který vám určí škola – nejčastěji je termín do 30 dnů ode dne zápisu.

Doporučuji požádat o vyšetření na pedagogicko-psychologické poradně v dostatečném předstihu před zápisem. Poradny praskají ve švech a termíny na vyšetření jsou někde i několikaměsíční. Nenechávejte proto toto vyšetření na poslední chvíli.

Nejste si rozhodnutím o odkladu jistí?

To, že Vám poradna na jaře napíše doporučení na odklad školní docházky ještě neznamena, že dítě musí mít definitivně odklad. **Poslední slovo máte vždy vy - rodiče.** Takže pokud se vám po půl roce bude zdát, že pokrok je u vašeho dítěte značný, odklad už je zbytečný a rozhodnete se dát nakonec dítě do školy, půjde do školy. Znovu do poradny už nemusíte.

Pokud se rozhodnete pro odklad, musí dítě **povinně nastoupit na předškolní vzdělávání** buď do mateřské školy, nebo do přípravné třídy na základní škole. Nově je totiž v platnosti nařízení, které stanovuje, že od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, až do zahájení povinné školní docházky dítěte, je **předškolní vzdělávání povinné**. Zápis do mateřských škol se od roku 2017 pořádají v první polovině května.

Chcete požádat o odklad, ale zároveň nechcete dítě dávat do mateřské školy?

Můžete zvolit individuální vzdělávání. Dítě tedy nebude denně docházet do MŠ. Musíte však písemně tuto skutečnost **oznámit vedení školky**. Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí

obsahovat jméno a příjmení dítěte, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, dále musí být uvedeno období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno a důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ředitel školky rodičům doporučí výukové oblasti, v nichž má být dítě doma vzděláváno. V předem domluveném termínu pak ověří úroveň schopností, které dítě v jednotlivých oblastech získalo. V tomto školním roce probíhalo první přezkoušení těchto dětí v prosinci.

Kolikrát můžu požádat o odklad povinné školní docházky?

Pouze jednou. Další rok dítě musí nastoupit do školy.

A jak je to s nástupem do školy v 5 letech?

I pětileté dítě do školy může. Jedná se o **předčasný nástup**.

U dítěte, které dosáhne šesti let v době od září do prosince příslušného školního roku (např.: 6 let bude mít v listopadu), musí rodiče doložit doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

V případě, že dítě dosáhne šesti let v době od ledna do června (např. 6 let bude mít až v únoru), musí rodiče doložit nejen doporučení pedagogicko-psychologické poradny, ale zároveň také odborného lékaře.

Pro předčasný nástup je však nutné zvážit nejen intelekt dítěte – což je mnohdy hlavní a jediný důvod rodičů pro předčasný nástup do školy, ale důležitá je i sociální zralost. Zvažte proto opravdu všechny aspekty a naslouchejte odborníkům v pedagogicko-pedagogické poradně.

Každopádně sama mám s předčasným nástupem dítěte do školy vlastní zkušenost – starší, dnes již dospělá, dcera je narozena 20. září. Do školy se velmi v 5 letech těšila, v poradně ji doporučili ve všech směrech. Rozhodnutí o předčasném nástupu jsme nikdy nelitovali.

At' už zvažujete odklad nebo předčasný nástup, snažte se na věc dívat objektivně.

- ✓ **poradte se s pedagogy ze školky**
- ✓ **navštivte poradnu a poptejte se na vše, co vás zajímá**
- ✓ **sledujte své dítě, jak se chová mezi ostatními dětmi**
- ✓ **jak komunikuje s dospělými**
- ✓ **jestli není bázlivé, zda je samostatné,**
- ✓ **zda projevuje zájem o nové věci**
- ✓ **jestli vydrží aspoň 10 minut soustředěné u jedné činnosti**
- ✓ **zaměřte se na intelekt i sociální zralost.**

A jak probíhá samotný zápis?

Každá škola si samozřejmě přizpůsobí zápis svým možnostem a potřebám. Někde vás můžou čekat u vratnice deváťáci, jinde pohádkové bytosti, někde pouze směřovky. Každopádně dojdete do třídy, kde se vás ujmou učitelky – dítě plní úkoly na stanovištích, rodiče musí vyplnit Žádost o přijetí dítěte k základnímu vzdělávání.

Někde děti prochází více třídami, jinde je vše v jedné místnosti. Většina škol má již ve třídách k dispozici interaktivní tabuli a děti tak mnoho úkolů plní tímto způsobem – tedy stejně, jako by doma pracovaly na tabletu. Učitelky jim samozřejmě předem vysvětlí, jak se na tabuli pracuje.

Úkoly k prověření školní zralosti vašeho dítěte a jejich náročnost se mohou v různých školách od sebe mírně lišit. Pokud přicházíte na školu se zaměřením na jazyk, či jinou výběrovou školu, budou součástí zápisu i úkoly zaměřené na danou konkrétní dovednost.

Některé školy v rámci zápisu pořádají i dny otevřených dveří, takže rodiče mají možnost nahlédnout do učeben, tělocvičny, družiny i jídelny.

Pokud vás během zápisu, či již předem, napadnou dotazy, ptejte se - která paní učitelka bude budoucí prvňáky učit, jakou metodou budou děti vyučovány, či jaké má škola zájmové kroužky... apod.

Zápis se skládá ze dvou částí: z formální a motivační.

Formální část se účastní zákonní zástupci. Pokud nejste rodič, ale máte dítě ve své péči, vezměte s sebou doklady, které vás opravňují dítě zastupovat.

V této části zákonní zástupci sdělují jméno dítěte, datum narození a bydliště. Také své jméno, trvalé bydliště, případně adresu pro doručování korespondence. Dále ministerstvo školství doporučuje sdělit škole veškeré důležité informace týkající se dítěte, a to z důvodu, aby škola mohla nastavit pro dítě vhodná podpůrná opatření. (Např. informace o ADHD, údaje o mimořádném nadání apod.)

Cílem motivační části je – motivace. 😊 Tedy namotivovat dítě na školní docházku.

Mrkneme na to podrobněji.

Co vše může být součástí motivační části zápisu?

INFORMACE

O sobě:

- jak se jmenuje
- kolik má roků
- kde bydlí
- ... případně kdy má narozeniny a jak se jmenují jeho rodiče

Své jméno by mělo umět dítě celé, včetně příjmení. U vlastního jména opravdu nevádí, pokud použije zdobnělinu: Lucinka, Pavlíček... To je zcela v pořádku.

Učitelky si všímají, zda dítě bez potíží komunikuje s cizím dospělým, jak reaguje – jestli odpovídá bez strachu, jestli nekouká pořád na maminku, co ona na to, či zda se ji nedrží křečovitě za ruku a neschovává obličej za její sukni. Učitel samozřejmě počítá s určitou nervozitou dítěte, ale již z prvního rozhovoru lze rozpoznat, zda je dítě i sociálně zralé pro nástup do školy.

Poproste své rodiče a kamarádky, aby se občas na tyto otázky vašeho dítěte zeptali. Zpočátku to bude dítě hrdě vykládat nebo se naopak bude stydět. Každopádně později přejde v znuřeně oznamování a nakonec jej to na zápisu vůbec nepřekvapí a bez prodlení odpoví.

VĚDOMOSTI

Při zápisu budou učitelky zjišťovat, zda Vaše dítě:

- **pozná barvy a základní geometrické tvary**
- **zda umí porovnat, kterých předmětů je více a kterých méně a případně o kolik**
- **zjišťuje se také znalost orientace v číselné řadě do 5 a pořadí předmětů**
- **zda se orientuje na ploše a v prostotu – nahoře, dole, vlevo, vpravo...**

Vše toto se dá příležitostně procvičovat kdekoli a kdykoli.

Např: Na křižovatce si můžete čekání na zelenou zkrátit dotazem, jaké barvy mají auta vlevo. Pokud se Vaše dítě otočí doprava a řekne modrou (barva je správně), víte, že máte pilovat pravolevou orientaci. Pokud se otočí vlevo a odpoví: červenou, žlutou a hnědou, dítě pochvalte a položte další základní otázku: A jakou barvu má první (poslední, prostřední...) auto?

Kde parkuje více aut?

Jaký geometrický tvar má tato značka? (Ukážete na značku: Dej přednost v jízdě) Má tři rohy, je to trojúhelník...

Další příklady, jak procvičovat výše zmíněné vědomosti:

- nákup v supermarketu poskytuje skvělé pole pro podobné dotazy jako na ulici
- pokládejte dětem otázky, které je nutí k myšlení
- děti také mají velice rády otázky, které začínají slovy: „A teď to bude vážně těžké.“
načeš položíte otázku, u které víte jistě, že odpoví správně. Zvyšujete tím svému dítěti zdravé sebevědomí a také odbouráváte obavy z odpovědí.
- doma před dítě položte několik hraček a požádejte, ať je seřadí od největší, od nejmenší, od nejsvětlejší, ať zajíček stojí před slonem, ať je červené autíčko za žlutým ... apod.
- namalujte na papír 3 – 4 různě barevná kolečka (do řady, nahoru, dolů...) dítě má za úkol je namalovat stejně. Postupně zvyšujte počet koleček, popřípadě to můžete zakrýt a dítě musí malovat z paměti.

Dbejte na to, aby se dítě celou dobu bavilo a bralo toto procvičování jako zábavu. Jakmile vidíte, že je dítě unavené nebo prostě „nemá náladu“, hru ukončete.

Důležitou součástí zápisu je i popis obrázků, většinou s nějakým ročním obdobím nebo s pohádkou, kterou má dítě krátce povyprávět. Skládání dějových obrázků správně za sebou je také často zařazováno.

Pokud procvičujete s dítětem popis obrázku, je postup následující:

- ✓ Všimněte si nejdříve obrázku jako celku. O čem obrázek je? O jaru. O Karkulce...
- ✓ Jaké jsou na obrázku postavičky? Děti. Zvířátka. Pohádková postava...
- ✓ Dále přejděte k ději: Co děti (zvířátka, princezny...) na obrázku dělají? Sypou ptáčkům, tancují...

Obrázek je také velice vhodný k procvičování orientace:

Vlevo nahoře je sluníčko.

Vedle sluníčka je mrak.

Pod mrakem je ptáček.

Dole stojí pejsek.

Před pejskem je květinka.

VLASTNÍ OBRÁZEK

Jeden z posledních úkolů bývá nakreslení obrázku – většinou postavy (nakresli nám svoji maminku).

Učitelky hodnotí nejen správné tvary postavy, ale i vhodnost barev.

Pokud máte dlouhé blond vlasy a dítě vám nakreslí černého ježka, není to zrovna to pravé ořechové. Nicméně je na místě se dítěte zeptat, proč je maminka s černým ježkem. Jednou se mi tak dostalo odpovědi, že maminka tak kdysi vlasy měla, tatínek jí říkal Karle a byla to velká švanda. 😊

Pokud Vaše dítě stále maluje hlavonožce , procvičujte kreslené postavy.

Začněte základní postavou – nejdříve si popište, jak naše postava vypadá: máme hlavu, krk, břicho, ruce, nohy. Stejně postupujte i u nácviku kreslení postavy.

Nejdříve hlavu jako kruh. Pod hlavou máme krk, pak je velké břicho (opět kruh, obdélník, některé děti namalují tvar čtverce). Teprve pak domalujte ruce a nohy kam patří. Když máte celou postavu, přistupuje se k detailům – vlasy, oči...

VÝSLOVNOST

Dítě by mělo správně vyslovovat všechny hlásky. Nenechte se odradit větami typu: „To se ve škole spraví samo, až dítě začne číst“. Není to pravda. Pokud má dítě v 6 letech problémy s výslovností, a ještě jste nenavštívili logopeda, udělejte to v zájmu svého dítěte co nejdříve.

BÁSNIČKA

Nakonec nezbytná básnička.

Stačí krátká, ale je opravdu vhodné nějakou znát.

Učitelky z ní „vyčtou“, zda se dítě neostýchá hovořit nahlas před ostatními, jestli navazuje oční kontakt s posluchači a v neposlední řadě zjišťují i výše zmíněnou správnou výslovnost.

Nemusíte učit nic nového, postačí zopakovat básničku, kterou se děti učily ve školce.

Doporučuji se však na výběr básničky přece jen trošku zaměřit. Pokud má dítě potíž s výslovností třeba hlásky Ř, nevybírejte básničku O řepě. Některé děti nechtějí vyslovovat slova, o kterých ví, že je nevyslovují správně. Dítě bude více v pohodě, když se básnička bez takových slov obejde. 😊

Nejdůležitější závěrem: přistupujte k zápisu POZITIVNĚ.

Motivujte dítě ke škole pozitivně, kladně, nadšeně, prostě tak, aby se těšilo. I my dospělí raději jdeme někam, kam se těšíme, než čeho se předem obáváme.

Ať se vám na vašem zápisu líbí.

Jára Bednářová

PS: Mrkněte na tip, jak hravě procvičit s předškoláčky všechny důležité oblasti.

Materiály najdete: [ZDE](#)